

ÎNCHEIERE

20 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de CA ”Moldasig” SA, prin intermediul avocatului Gheorghii Adam,

în cauza civilă la cererea înaintată de Tatiana Godoroja către CA ”Moldasig” SA cu privire la încasarea despăgubirii de asigurare, a penalității, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de avocatul Oleg Gorobica în interesele Tatiane Godoroja, casată hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 12 iulie 2019, Tatiana Godoroja, prin intermediul avocatului Oleg Gorobica, s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva CA ”Moldasig” SA, solicitând încasarea sumei în mărime totală de 30054,59 lei, formată din despăgubirea de asigurare în mărime de 18866,03 lei, penalitatea în mărime de 1188,56 lei, prejudiciul moral în mărime de 10000 lei, precum și cheltuielile de judecată.

Ulterior, pe parcursul examinării cauzei, reprezentatul reclamantului a depus o cerere de concretizare în partea pretențiilor privind încasarea penalității, astfel majorând cuantumul până la suma de 4754,24 lei, calculată pentru perioada 29 mai 2019 - 05 februarie 2020.

În argumentarea acțiunii s-a indicat că, la 08 februarie 2019, între Tatiana Godoroja și CA ”Moldasig” SA a fost încheiat contractul nr. ACA/19 -183 din 2/8/2019, de asigurare a mijloacelor de transport, prin care, în calitate de obiect al asigurării conform pct. 3.1 din contract, prezintă interesele legate de posesia, exploatarea și utilizarea mijlocului de transport Mercedes Bens, GLE 350 D COUPE, nr. î. XXXXXX.

În temeiul pct. 4.1.1 al contractului, în calitate de risc asigurat este inclus în contract accidentul rutier, inclusiv tamponarea cu obiecte imobile sau mobile (construcții, obstacole, animale).

Prin bonurile fiscale din 08 februarie 2019 și 07 martie 2019, se confirmă achitarea primei de asigurare stabilită conform contractului nr. ACA/19 -183 din 08 februarie 2019.

La 11 mai 2019, în jurul orei 21.00, Tatiana Godoroja, conducând mijlocul de transport - Mercedes Benz, GLE 350 D COUPE, nr. î. XXXXXX, ieșind de pe o stradă îngustă adiacentă str. Alba Iulia din mun. Chișinău, a tamponat cu roata stângă din fața autovehiculului un bloc de piatră. În rezultat a fost deteriorat cauciucul, janta și apărătorul din plastic.

Reclamanta a menționat că s-a adresat către CA "Moldasig" SA cu o cerere, prin care a solicitat constatarea pagubei, stabilirea și achitarea despăgubirii de asigurare, însă prin scrisoarea din 06 iunie 2019 a fost informată despre refuzul achitării despăgubirii pentru jantă și cauciuc, ambele de la roata din față stângă, cu toate că prin procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. D/CASCO/19-402, s-a constatat înlocuirea acestor piese. Totodată, CA "Moldasig" SA a menționat că nu constituie caz asigurat deteriorarea anvelopelor, jantelor, cu excepția accidentului rutier în care sunt avariate și alte piese - pct. 4.2 din contract.

Potrivit reclamantei, CA "Moldasig" SA a constatat că a mai fost deteriorată o piesă, iar circumstanțele cazului sunt elemente constitutive ale accidentului în traficul rutier, conform Regulamentul Circulației Rutiere. Totodată, însuși pârâta a constatat conform dosarului de daune că toate 3 piese urmează a fi înlocuite, or potrivit procesului-verbal de constatare a pagubelor no. D/CASCO/19- 402, care nu conține la rubrica obiecțiile părților nicio mențiune, urmează a fi înlocuite janta, anvelopa și căptușeala (apărătorul/подкрыльник спереди conform facturii nr. SM-4427 din 05 iunie 2019).

Ulterior, la 17 iunie 2019, reclamanta a depus în adresa pârâtei o somație, prin care a solicitat achitarea în termen de trei zile a despăgubirii în sumă de 18866,03 lei, formată din: cauciuc - suma de 1066,12 RON, ce constituie echivalentul a 4483,03 lei MDL conform cursului din 21 mai 2019 (1066,12 RON x 4,2050), conform facturii și cecului din 21 mai 2019; precum și suma jantei și a căptușelei (подкрыльник) conform facturii SM-4427, eliberate de SRL "Grand Premium", Mercedes-Benz Centru, ce constituie suma de 14383,00 lei.

Prin scrisoarea din 21 iunie 2019, CA "Moldasig" SA și-a reiterat poziția expusă anterior.

Totodată reclamanta a indicat faptul că la baza refuzului de reparare a pagubelor cauzate prin deteriorarea jantei și a cauciucului mijlocului de transport asigurat, pârâta nu a indicat niciun temei prevăzut de art. 17 alin. (1) al Legii nr. 407 din 21 decembrie 2007.

Suplimentar a indicat că, refuzul bazat pe faptul că nu constituie caz asigurat deteriorarea jantelor (aliaj ușor) și anvelopei (cauciucului/pneul) nu poate fi reținut ca justificat, or din circumstanțele stabilite se observă producerea unui accident rutier în care a mai fost deteriorată și altă piesă pentru care pârâta a emis ordinul din 10 iunie 2019 de achitare a sumei ca despăgubire în mărime de 1960,20 lei, pe care însă reclamanta nu a primit-o.

În acest context, a subliniat că pârâta nu a constatat că janta mijlocului de transport este din aliaj ușor, fapt ce suplimentar dovedește ilegalitatea refuzului de despăgubire. Mai mult ca atât, pct. 4.2 al contractului nr. ACA/19-183 din 2/8/2019, în partea unde se prevede că "pentru toate riscurile nu se consideră ca și caz asigurat și asiguratorul nu poartă răspundere pentru daunele provocate ca urmare a:

deteriorării salonului MT, anvelopelor, jantelor (aliaj ușor), capacelor decorative, cu excepția deteriorărilor apărute ca urmare a accidentului rutier în care sunt avariate și alte piese sau detalii” - în continuare pct. 4.2, reprezintă o clauză nulă ce contravine în primul rând pct. 4.1. din același contract, ori pârâta prin acest ultim punct a asigurat riscurile de daună și Auto CASCO, care cuprind și orice deteriorare adusă unor accesorii sau detalii ale mijlocului de transport.

În același timp, pct. 4.2 din contract nu delimitează o serie de riscuri pentru care pârâta nu și-a asumat răspunderea de despăgubire, dar în mod ilegal face referință la toate riscurile ce pot surveni, fapt care contravine art. 17 alin. (1) al Legii nr. 407 din 21 decembrie 2007, care utilizează noțiunea de eveniment prevăzut de legislație, condițiile de asigurare sau contractual de asigurare.

Prin urmare, pârâta urma să indice care anume eveniment îl exonerează de răspundere și nu constituie risc asigurat, or înglobarea mai multor riscuri soldată cu identificarea unei pagube cum ar fi deteriorarea salonului, jantei, anvelopei, constituie o clauză abuzivă care este nulă de drept.

În consecință, reieșind din cele expuse mai sus, reclamanta a dedus că pârâta în pct. 4.2 al contractului a formulat o clauză ce contravine condițiilor de asigurare și legislației cu privire la asigurări, clauză ce nu a fost negociată individual cu reclamanta, nu cuprinde o delimitare a riscurilor neasigurate și înglobează toate riscurile, nu prevede că această clauză este un temei de exonerare a răspunderii pârâtei, folosește o tautologie juridică când indică toate riscurile și se referă că nu constituie caz asigurat (caz asigurat este risc ce s-a materializat, fapt ce la încheierea contractului nu poate fi posibil) și nu exprimă corect fără echivoc ideea eventuală a unui risc neasigurat.

Totodată, sub aspectul clauzei abuzive, pct. 4.2 întrunește condițiile clauzei abuzive prevăzute de art. 1077 din Codul civil, în redacția pct. identificate mai sus, ori pct.4.2 oferă pârâtei posibilitatea neexecutării obligației de despăgubire în condițiile în care reclamanta a achitat integral prima de asigurare, iar contractul generează pentru daunele provocate jantei și anvelopei doar obligații solidare față de reclamantă, adică ultima achită prima de asigurare iar pârâta nu despăgubește.

Reclamanta a susținut că, chiar și în eventuala menținere a pct. 4.2 din contract ca valabil, pârâta urmează să o despăgubească pentru dauna adusă jantei și anvelopei, or pct. 4.2 conține o excepție atunci când a avut loc un accident rutier, fapt ce este valabil în cazul reclamantei, deoarece ultima nu a respectat în momentul impactului pct. 39-44 al Regulamentului Circulației Rutiere.

Prin hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de avocatul Oleg Gorobica în interesele Tatiane Godoroja, casată hotărârea din 19 august 2020 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, fiind pronunțată o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, prin care s-a încasat din contul CA “Moldasig” SA în beneficiul Tatiane Godoroja suma de 18866,03 (optsprezece mii opt sute șaiszeci și șase,03) lei cu titlu de despăgubiri de asigurare, suma de 1188,56 (o mie o sută optzeci și opt, 56) lei cu titlu de penalitate, suma de 526,00 (cinci sute douăzeci și șase) lei cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de apel și suma de 4000,00 (patru mii) lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică ca fiind reale, necesare și rezonabile; în rest, acțiunea s-a respins ca neîntemeiată.

Pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că instanța de fond eronat a statuat că, deteriorările înserate în procesul-verbal de constatare a pagubelor nr. D/CASCO/19-402 din 13 mai 2019, și anume janta roată față stânga și anvelopa roată stânga, nu constituie caz asigurat, iar asigurătorul în cazul dat nu poartă răspundere pentru aceste daune, or, la pct.4.2 al contractului de asigurare se conține o excepție în cazul deteriorării anvelopelor, jantelor (aliaj ușor) apărute ca urmare a accidentului rutier în care sunt avariate și alte piese sau detalii, fapt ce este valabil în cazul apelantei.

La 14 iunie 2021, CA "Moldasig" SA, prin intermediul avocatului Gheorghii Adam, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii.

La 02 august 2021, Tatiana Godoroja, prin intermediul avocatului Oleg Gorobica, a depus referință la cererea de recurs, solicitând considerarea acesteia ca fiind inadmisibilă sau, după caz, respingerea acesteia.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de CA "Moldasig" SA, prin intermediul avocatului Gheorghii Adam, este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 24 februarie 2021 și expediată participanților la proces la 05 aprilie 2021 (f.d. 130). Astfel, având în vedere faptul că la materialele cauzei nu există înscrisuri care să probeze momentul recepționării deciziei de către recurentă, iar recursul declarat împotriva deciziei din 24 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost înregistrat la 14 iunie 2021, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, acesta se consideră declarat în termen.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurentă nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenteii cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenteii, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acesteia cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de CA "Moldasig" SA, prin intermediul avocatului Gheorghii Adam.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de CA "Moldasig" SA, prin intermediul avocatului Gheorghii Adam.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru